

Warsztaty edukacyjne

dla pracowników, członków, wolontariuszy NGO prowadzących
podmioty reintegracyjne w formie jednostki zatrudnienia
socjalnego

organizowane w ramach projektu:

***„Ośrodek Wsparcia i Animacji Podmiotów Reintegracyjnych –
Wyższy Poziom Kompetencji Regionalnego Sektora Es”***

3 – 4 października 2017 r.
Lublin, Centrum Konferencyjne FOCUS

Andrzej Trzeciecki

Plan warsztatów

- **Temat 1:**
Zatrudnienie socjalne – czy może spełniać role animacyjne w lokalnym środowisku
- **Temat 2:**
Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty
- **Temat 3:**
Przykład działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji

Temat 1:

Zatrudnienie socjalne – czy może spełniać role animacyjne w lokalnym środowisku? (1)

Animacja – co oznacza?

- Mobilizowanie ludzi, organizacji i instytucji administracyjnych do działania lecz bez wchodzenia w role wiodące i przywódcze, a raczej doradcze i towarzyszące.
- Modernizację lokalnej społeczności, czyli dążenie do uzyskania określonej zmiany społecznej, w tym spowodowanie zatrzymania procesów wykluczenia.

Temat 1:

Zatrudnienie socjalne – czy może spełniać role animacyjne w lokalnym środowisku? (2)

Animacja – to proces

To proces, w którym animuje się najczęściej to co już istnieje ale nie działa i nie odpowiada na potrzeby społeczności lokalnej

lub

animuje się w celu powołania czegoś, czego nie ma a co występuje w świadomości niektórych członków społeczności lokalnej jako pilna potrzeb stworzenia tego czegoś.

Temat 1:

Zatrudnienie socjalne – czy może spełniać role animacyjne w lokalnym środowisku? (3)

FUNKCJE ANIMACJI

Funkcja diagnostyczna

- Polega na identyfikowaniu i analizowaniu potrzeb lokalnych społeczności oraz na monitorowaniu potrzeb - zbieraniu opinii lokalnych społeczności.

Funkcja komunikacyjna

- Polega na tworzeniu warunków ułatwiających wymianę informacji i wzajemną współpracę na rzecz potrzebnego dobra wspólnego oraz na edukowaniu o potencjałach lokalnych partnerów oraz wzajemnych korzyściach z ewentualnej współpracy.

Funkcja prognostyczna

- Polega na uruchamianiu procesów planistycznych i zarządczych dla zaspokajania potrzeb lokalnych społeczności, oraz na inicjowaniu strategii rozwiązywania problemów społecznych

Funkcja motywacyjna

- Polega na zachęcaniu do wypracowywania nowych rozwiązań, korzystnych dla społeczności lokalnej oraz jej członków oraz wyłanianiu liderów animacji, organizacji i współpracy.

Funkcja rozwojowa

- Polega na zachęcaniu do poszukiwania innowacyjności oraz mobilizowaniu do ciągłego rozwoju wiedzy i nauki.

Temat 1:

Zatrudnienie socjalne – czy może spełniać role animacyjne w lokalnym środowisku? (4)

Warianty prowadzenia animacji

- **Wariant pasywny** – oznacza, że ludzie, organizacje i instytucje stają się dla animatora „obiektami”, które należy ożywić i ukształtować poprzez oddziaływanie na nich (podejście przedmiotowe);
- **Wariant aktywny** - oznacza, że ludzie i instytucje są traktowani przez niego jako podmioty, które potrafią działać samodzielnie i przejawiać inicjatywy lecz potrzeba im wzajemnego zrozumienia, pobudzenia do spostrzegania wspólnych problemów społecznych.

Temat 1:

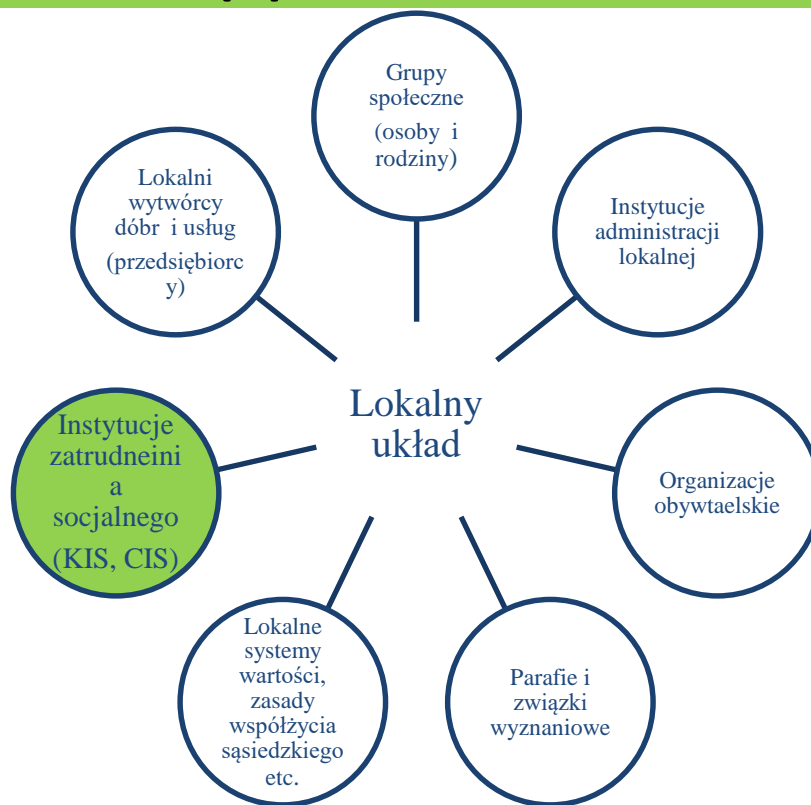
Zatrudnienie socjalne – czy może spełniać role animacyjne w lokalnym środowisku? (5)

Wartości animacji

równość, wolność, odpowiedzialność, tolerancja,
szacunek, solidarność, współodpowiedzialność,
samorządność, kreatywność, przedsiębiorczość,
innowacyjność

Temat 1:

Zatrudnienie socjalne – czy może spełniać role animacyjne w lokalnym środowisku? (6)

Temat 1:

Zatrudnienie socjalne – czy może spełniać role animacyjne w lokalnym środowisku? (7)

Argumenty za rolą animacyjną zatrudnienia socjalnego – kontekst definicji reintegracji społecznej i reintegracji zawodowej

Cecha animacji	Cecha zatrudnienia socjalnego
Prymat indywidualizmu nad kolektywizmem	Zindywidualizowany sposób kierowania usług uwzględniający adopcyjne możliwości oraz bariery osób wynikające z sytuacji życiowej,
Prymat innowacyjności nad schematyzmem	Koncentracja działań na usługach aktywizujących osoby kosztem świadczeń ostonowych, szczególnie pieniężnych,
Autentyczność w miejsce pozoractwa,	Promowanie koncepcji łączenia prawa do świadczeń pomocowych z obowiązkiem wobec społeczeństwa, (powinnością i dostępnością) .

Temat 1:

Zatrudnienie socjalne – czy może spełniać role animacyjne w lokalnym środowisku? (8)

Argumenty za rolą animacyjną zatrudnienia socjalnego – kontekst definicji reintegracji społecznej i reintegracji zawodowej

Cecha animacji	Cecha zatrudnienia socjalnego
Zmniejszanie krytyki i odrzucenia	Promowanie usług ogólnorozwojowych edukacji oraz nauki samooceny, zdobywania wyższych wartości oraz dobrej prezentacji własnej osoby
Partnerstwo i solidarność	Zintegrowane działania wobec administracyjnych instytucji systemu wsparcia.
Stosowanie tolerancji, szacunku i uznania	Wykorzystywanie metody środowiskowej pracy socjalnej w aktywizacji jednostek, integrowania ich z lokalnymi społecznościami.

Temat 2:

Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty (1)

Partnerstwo – to wyraz innowacji w lokalnej polityce społecznej

- **Termin „innowacja”** oznacza pojawienie się zmian, nowości lub reform.

Dla jednych innowacja oznacza niepowtarzalną zmianę (jednorazową oraz nieciągłą), a dla innych kontinuum zmian techniczno-organizacyjnych, obejmujących z jednej strony proste modyfikacje istniejących produktów, procesów i praktyk do fundamentalnie nowych produktów i procesów z drugiej strony (powtarzalność i ciągłość).

Temat 2:

Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty (2)

Partnerstwo – to wyraz innowacji w lokalnej polityce społecznej

KTO WPROWADZA INNOWACJE DO NASZEGO ŻYCIA?

- **Innowacyjne jednostki** – cechują się m.in. charyzmą, dzięki której mają moc sprawczą do wprowadzania zmian (instytucje / ludzie)
- **Osoby o społecznych rolach innowacyjnych** – np. wynalazcy, uczeni, artyści, intelektualiści, eksperci etc., od których oczekuje się takiego działania, które przyniesie zmiany (społeczne przyzwolenie)
- **Organizacje innowacyjne** – to różne instytucje oraz organizacje, np.: legislatury, parlamenty, zespoły badawcze, biura konstrukcyjne, grupy pilotażowe i testujące, etc. W działaniu organizacji innowacyjnych bardzo silnie akcentowany jest efekt kooperacji i współpracy.
- **Społeczne środowisko (zbiorowość)** – to różnego rodzaju kręgi społeczne, które często sięgając po kontestację, kontrkulturę oraz negatywizm, odrzucają dotychczasowe normy i reguły starając się przekonać do nowych.
- **Ruchy społeczne** – to ruchy wokół wyraźnie wyartykułowanego i uświadamianego celu, którym to jest pozytywne, konstruktywne przekształcenie norm i wartości, np. wokół idei usług reintegracji społecznej i zawodowej.
- **Zwyczajni ludzie** – którzy poprzez swoje codzienne życie wprowadzają coraz to nowsze sposoby funkcjonowania.

Temat 2:

Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty (3)

Partnerstwo – to wyraz innowacji w lokalnej polityce społecznej

Partnerstwo to przede wszystkim perspektywa czasowa, która nie ma zamkniętego przedziału ani zamkniętej listy interesariuszy. W partnerstwie czynnikiem łączącym interesariuszy jest zaangażowanie się partnerów reprezentujących różne sektory, takie jak: gospodarka, rynek pracy, kultura, edukacja, ochrona zdrowia, sport, pomoc społeczna, czy działalność liderów społecznych, dla których wyznacznikiem więzy jest rzeczywiste i efektywne współdziałanie a nie deklaracje i uznaniowość.

Temat 2:

Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty (4)

Partnerstwo – to wyraz innowacji w lokalnej polityce społecznej

Co łączy oba pojęcia ?

Temat 2:

Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty (5)

Partnerstwo – to wyraz innowacji w lokalnej polityce społecznej

Trzy argumenty przemawiające z uznaniem partnerstwa jako innowacji:

- **jest inicjatywą wspomagającą** statutowe obowiązki instytucji, poszukującą niekonwencjonalnych sposobów działania oraz wykorzystującą indywidualne zdolności i zasoby,
- **to zbiór wiedzy o lokalnym środowisku** z różnych perspektyw mogącym zidentyfikować najpilniejsze potrzeby oraz określić kierunki pożądanych zmian,
- **to platforma współpracy różnych instytucji**, tworzących wspólnie społeczny kapitał dążący do osiągnięcia społecznego zysku, czyli zmiany.

Temat 2:

Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty (6)

Zatrudnienie socjalne – oś partnerstwa – dlaczego?

1. Przywracanie stanu uczestnictwa jednostki lub grupy społecznej do obszaru wytwarzania dóbr, do obszaru lokalnego życia społecznego, do korzystania z dóbr kultury oraz ochrony zdrowia (**reintegracja społecznej i zawodowej**).

2. Bardzo szeroki zakres usług:

- poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne i pedagogiczne,
  - samopomocowe grupy wsparcia,
  - warsztaty psycho-edukacyjne,
  - zajęcia integracyjne promujące alternatywne formy spędzania czasu wolnego,
  - warsztaty edukacji społecznej i zawodowej,
  - kursy podnoszące umiejętności i kwalifikacje zawodowe
- udział w formach prozatrudnieniowych - prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, staże,

Temat 2:

Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty (7)

Zatrudnienie socjalne – oś partnerstwa – dlaczego?

Zatrudnienie socjalne to instytucja w ujęciu socjologicznym:

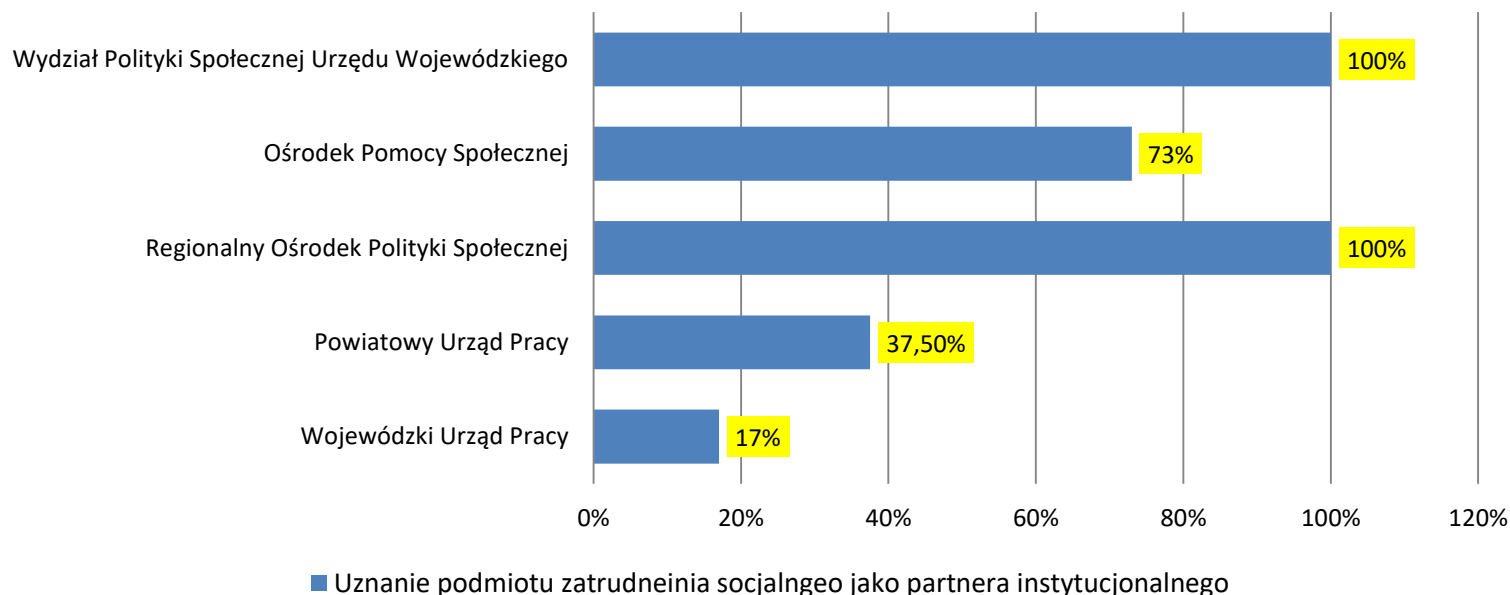
- wykształcenie zarysów standardów oraz procedur w formie zestawu określonych usług reintegracji społecznej i usług reintegracji zawodowej, wpisanych we wzorce indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub kontraktu socjalnego,
- rozpisanie i utrwalenie ról i funkcji pomiędzy uczestnikami działań wpisanych w termin zatrudnienia socjalnego - usługodawcy (jednostki organizacyjne świadczące usługi, instytucje wspierające tworzenie podmiotów zatrudnienia socjalnego) oraz usługobiorcy (osoby poddane zajęciom reintegracyjnym),
- funkcjonowanie modeli organizacyjnych, czyli struktur organizacyjnych konkretnych jednostek zatrudnienia socjalnego.

Temat 2:

Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty (6)

Zatrudnienie socjalne – oś partnerstwa – dlaczego?

OPINIA INSTYTUCJI O UZUPEŁNIAJĄCEJ ROLI PODMIOTÓW ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO W SYSTEMIE POMOCY I WSPARCIA

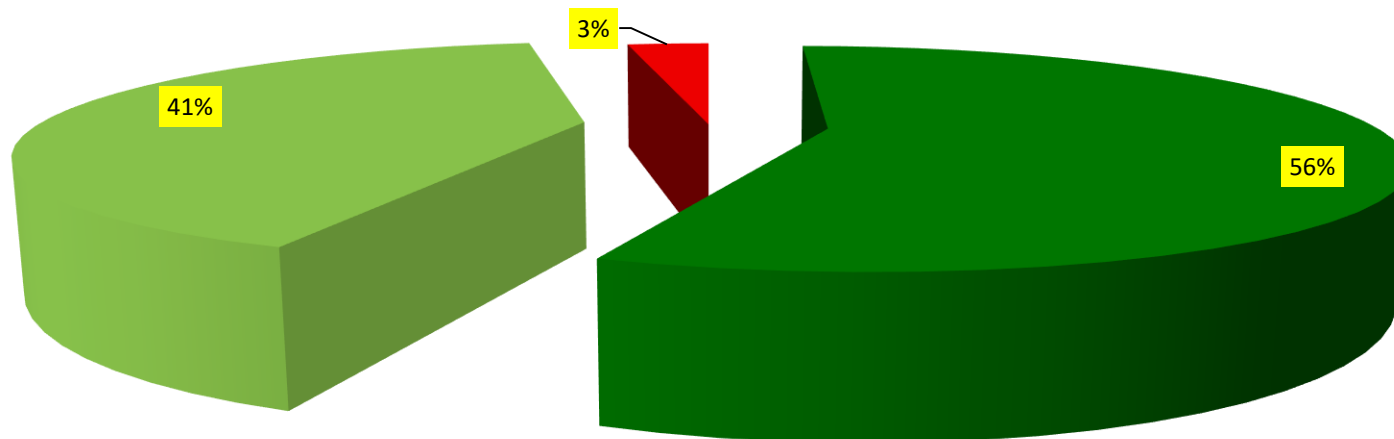

Temat 2:

Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty (7)

Zatrudnienie socjalne – oś partnerstwa – dlaczego?

OPINIA UCZESTNIKÓW O INSTYTUCJONALNYM CHARAKTERZE PODMIOTÓW ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO

■ Zdecydowane uznanie instytucji

■ Raczej tak - to instytucja

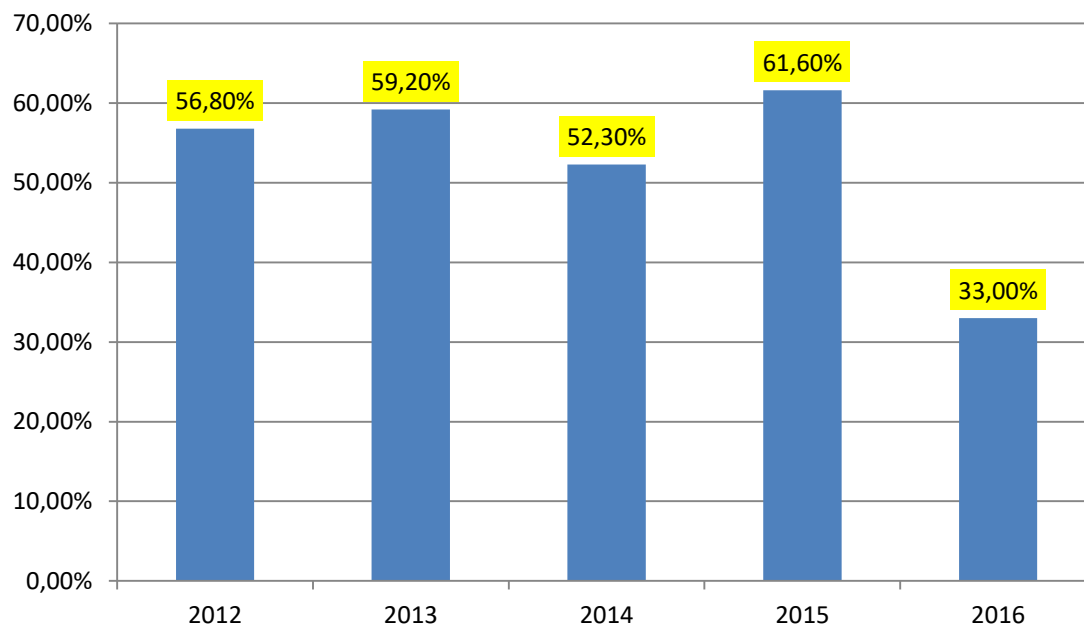
■ Nie - to nie instytucja

Temat 2:

Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty (8)

Zatrudnienie socjalne – oś partnerstwa – dlaczego?

EFEKTYWNA POMOC – Wsk. pozytywnego zakończenia zajęć

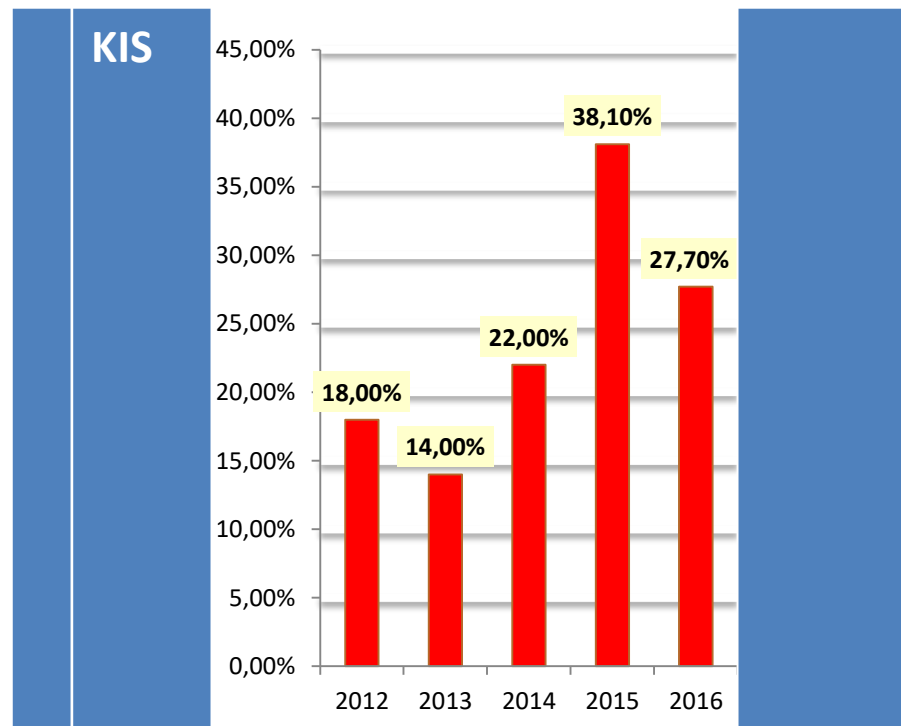
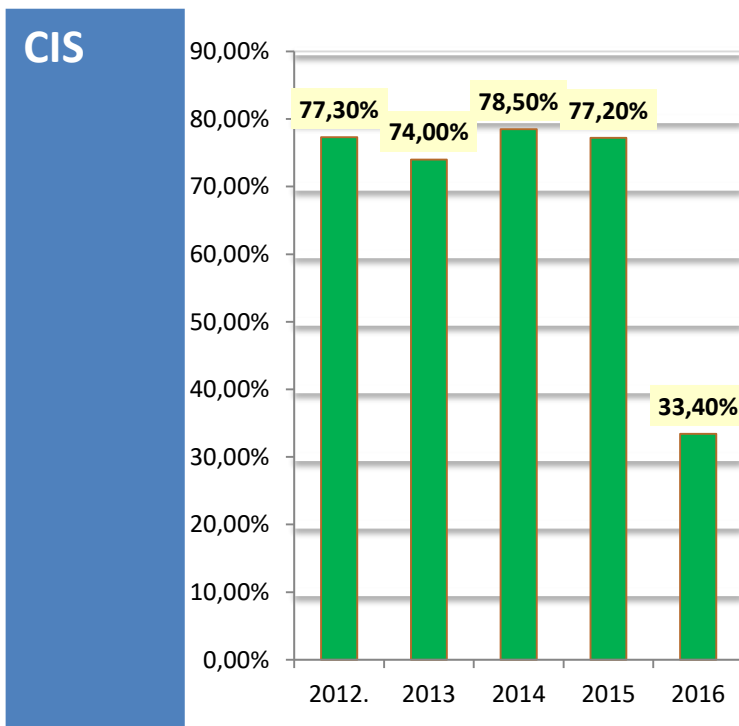

Temat 2:

Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego – wybrane aspekty (9)

Zatrudnienie socjalne – oś partnerstwa – dlaczego?

EFEKTYWNA POMOC – Wsk. zatrudnialności na otwartym rynku pracy bez dodatkowych form wsparcia pozytywnego zakończenia zajęć

Temat 2:

**Animacja partnerstwa wokół zatrudnienia socjalnego –
wybrane aspekty (10)**

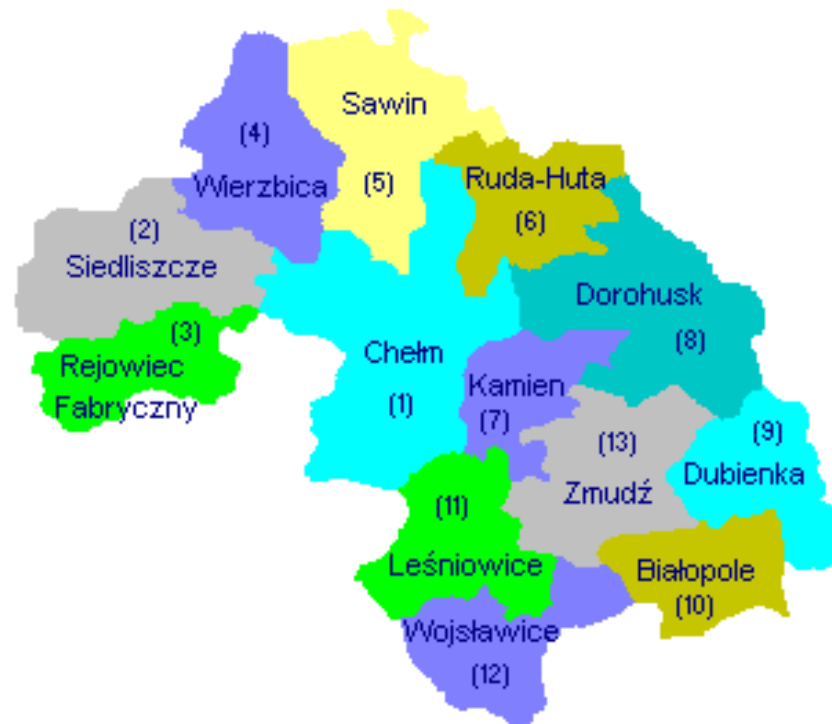
Zatrudnienie socjalne – oś partnerstwa – dlaczego?

**WIELOWYMIAROWOŚĆ DEFICYTÓW OSÓB
WYKLUCZONYCH =
WIELOWYMIAROWOŚĆ ZAJĘĆ PODMIOTÓW
ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO =
WIELOSEKTOROWOŚĆ PARTNERSTWA**

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (1)

Gmina Żmudź

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (2)

Gmina Żmudź 2016 r.

1. Wykorzystanie Modelu MLW – tj. utworzenie grupy inicjatywnej (Zespół Synergii Lokalnej), zawarcie umowy o partnerstwie instytucjonalnym *„Pakt na rzecz rozwoju partnerstwa lokalnego w Gminie Żmudź z wykorzystaniem instytucji zatrudnienia socjalnego”*
2. Z inicjatywy Wójta Gminy Żmudź, Pani Edyty Niezgody a także pań ze Stowarzyszenia Wspierania Aktywności Społecznej „Stella”, prowadzących Klub Integracji Społecznej do partnerstwa przystąpiły :
  - Spółdzielnia Socjalna „Dębowy Las”,
  - Szkoła Podstawowa w Żmudzi,
  - Gimnazjum Publiczne w Żmudzi, o
  - Środowiskowy Dom Samopomocy „Wrzos” w Żmudzi,
  - Gminne Centrum Kultury,
  - Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich „Dziarskie Wólczanki”

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (3)

Gmina Żmudź 2017 r. – badanie ewaluacyjne:

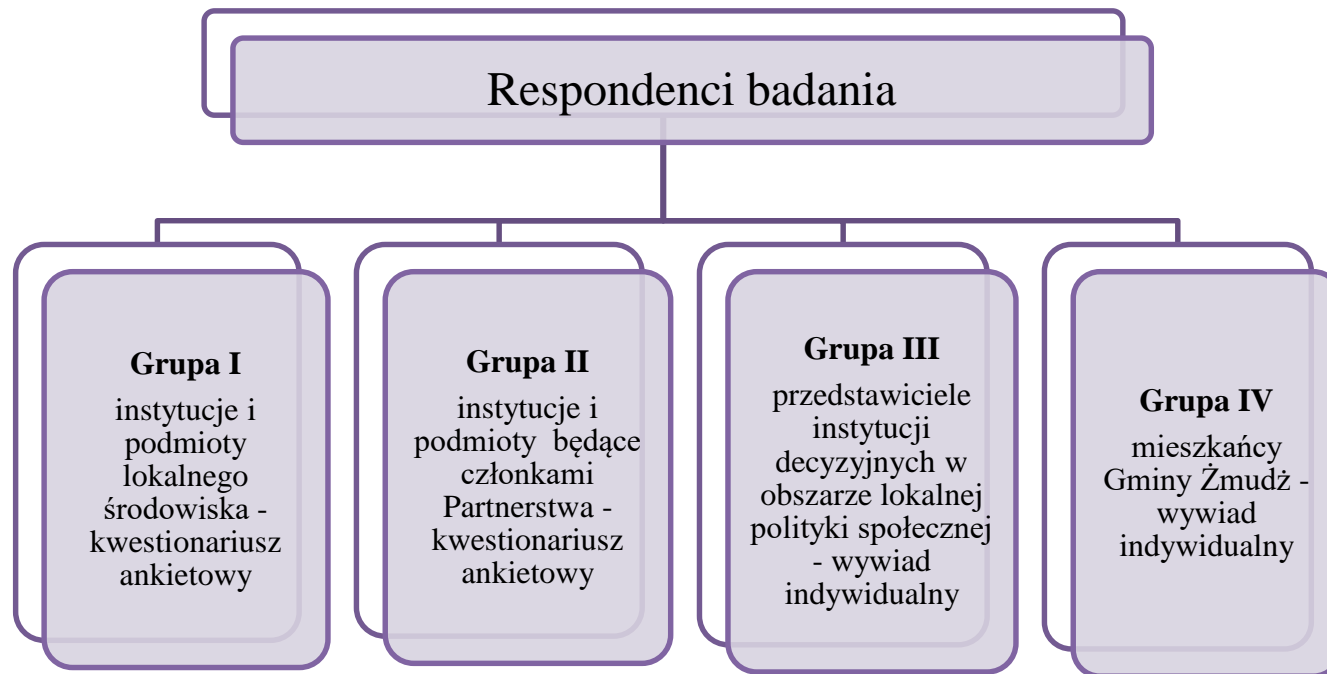
Cel

„ocena dotychczasowej aktywności partnerów w obszarze reintegracji społeczno-zawodowej na terenie Gminy Żmudź, kształtowania wzajemnych relacji oraz identyfikowania deficytów we współpracy a także wyznaczenie pożądanych kierunków rozwoju Partnerstwa dla wykorzystywania zasobów i potencjałów poszczególnych sygnatariuszy w minimalizowaniu problemów wykluczenia społecznego”.

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (4)

Gmina Żmudź 2017 r. – badanie ewaluacyjne:

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (5)

Gmina Żmudź 2017 r. – Ocena Partnerstwa przez instytucje lokalnego środowiska:

- 86% ankietowanych instytucji zna Partnerstwo,
- 71% ankietowanych kojarzy Partnerstwo ze Spółdzielnią Socjalną „Dębowy Las”,

Proponowana tematyka działań dla partnerstwa.

- Warsztaty z zakresu edukacji obywatelskiej - 60% wskazań
- Warsztaty dla seniorów – prozdrowotne - 45%
- Edukacja dzieci i młodzieży – od 12 lat do 16 – warsztaty ogólnorozwojowe - 40%
- Zwiększenie aktywności mieszkańców we wspólnym tworzeniu i realizacji lokalnej polityki społecznej - 35% wskazań,

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (6)

Gmina Żmudź 2017 r. – Ocena Partnerstwa przez instytucje lokalnego środowiska

Jest inicjatorem i organizatorem różnych przedsięwzięć aktywizujących lokalną społeczność - **100% wskazań**

Jest "dostawcą" wiedzy na temat sposobów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu - **85% wskazań**

Jest inicjatorem nowych miejsc pracy (sektor spółdzielni socjalnych) - **60% wskazań**

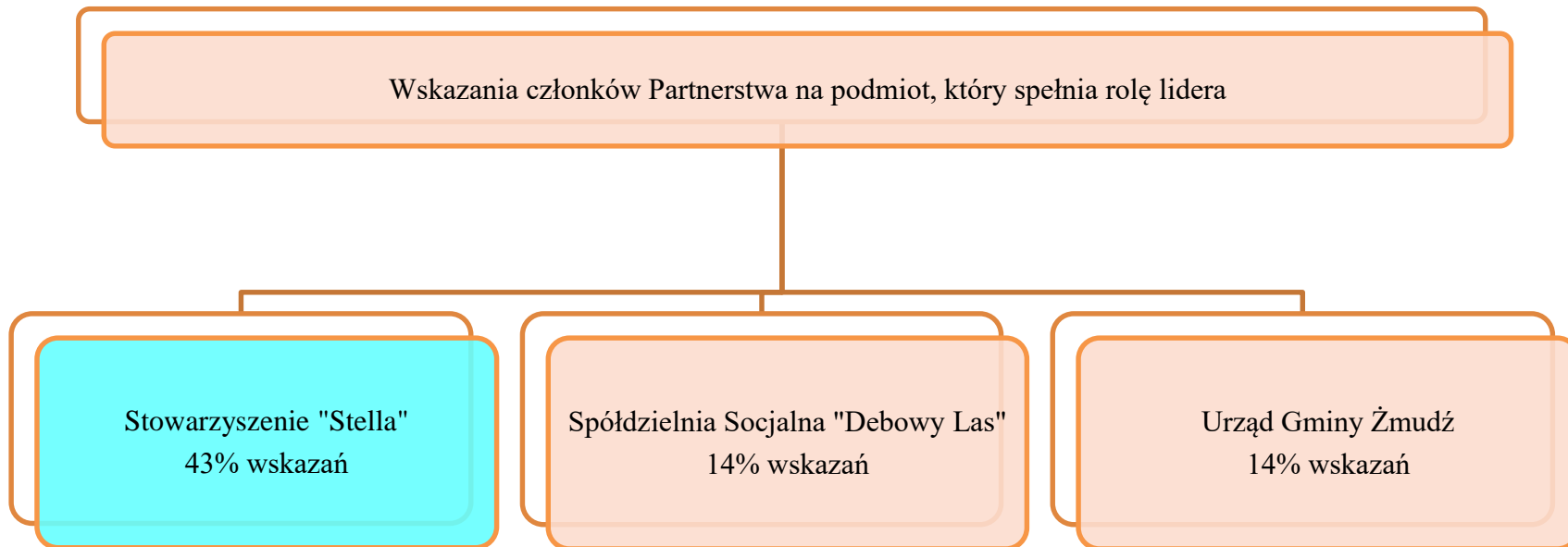
Jest znane mieszkańcom Gminy jako miejsce, które dysponuje informacjami o aktualnych sposobach wsparcia i pomocy, o aktualnościach w obszarze rynku pracy a także o możliwości organizacji wolnego czasu - **40 % wskazań.**

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (7)

Gmina Żmudź 2017 r. – Ocena Partnerstwa przez członków

Respondenci II grupy zweryfikowali nieco początkowy pogląd na pozycję „lidera” Partnerstwa (opinia I grupy) i w większości wskazali na Stowarzyszenie Stella

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (8)

Gmina Żmudź 2017 r. – Ocena Partnerstwa przez członków

Lista barier i deficytów Partnerstwa wg opinii jego członków

Od 70% do 100% wszystkich wskazań

- Brak wspólnych zasobów finansowych,

Od 40% do 60% wszystkich wskazań

- Duże obciążenia obowiązkami zawodowymi w we własnym miejscu pracy, oraz zbyt mały podział obowiązków w ramach Partnerstwa,

Od 30% do 50% wszystkich wskazań

- Małe zrozumienie lokalnego środowiska przedsiębiorców dla idei partnerskiej współpracy, oraz mały stopień ich angażowania.

Od 10% do 20% wszystkich wskazań

- Mała integracja z podmiotami o zasięgu regionalnym, oraz niewystarczająca polityka informacyjna o partnerstwie,

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (9)

Gmina Żmudź 2017 r. – Ocena Partnerstwa przez członków

Lista sukcesów Partnerstwa wg opinii jego członków

Wypracowanie stanowiska różnych instytucji co do jednolitego celu Partnerstwa, za który uznano wspieranie rozwoju lokalnego dla ograniczenia bezrobocia i skali ubóstwa
- wskazanie przez 40% respondentów

Stworzenie gminnej corocznej imprezy „Jarmark aktywności Kobiet”
- wskazanie przez 45% respondentów

Wzajemna realizacja projektów skierowanych do osób bezrobotnych
- wskazanie przez 60% respondentów

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (10)

Gmina Żmudź 2017 r. – Ocena Partnerstwa przez mieszkańców

Skąd wiedza o Partnerstwie

- Z kontaktów z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – 50% ankietowanych ,
- Z udziału w festynach organizowanych na terenie Gminy Żmudź – 30% wskazań
- Kontakty sąsiedzkie – 20% wskazań

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (11)

Gmina Żmudź 2017 r. – Ocena Partnerstwa przez mieszkańców

Udział mieszkańców - respondentów badania w inicjatywach Partnerstwa

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (11)

Gmina Żmudź 2017 r. – Ocena Partnerstwa przez mieszkańców

Lista potrzeb adresowanych do Partnerstwa:

- (1) problematyka bezrobocia – 100% wskazań,
- (2) problematyka aktywności osób starszych – 65% wskazań,
- (3) rozwój działalności kulturalno-sportowej – 55% wskazań,
- (4) oraz edukacja ogólnorozwojowa – 35% wskazań.

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (12)

Gmina Żmudź 2017 r. – Ocena Partnerstwa przez mieszkańców

Co cenią sobie mieszkańcy w Partnerstwie?

- rzetelna informacja dla środowiska lokalnego – 50% wskazań
- transparentność działań i otwartość na propozycje mieszkańców – 30% wskazań
- prowadzenie dialogu z osobami bez względu na statut materialny, sytuację życiową, poziom wykształcenia – 50 % wskazań

Temat 3:

Przykłady działań animatorów zatrudnienia socjalnego w Województwie Lubelskim – zmiana nastawienia do problematyki reintegracji (13)

Gmina Żmudź 2017 r. – REASUMPCJA

- Najważniejszą kwestią jaka wynika z ewaluacji jest niepodważalny fakt identyfikowania tego Partnerstwa przez środowisko lokalne,
- **42% mieszkańców Gminy Żmudź wie o co jest pytanych i wiedzą o aktywności tej platformy współpracy a także potrafią wymienić niektórych jej członków.**
- W ramach wewnętrznej organizacji Partnerstwa należy zwrócić uwagę na silne tendencje do zachowania partnerskich zasad współpracy a także na fakt braku dominacji jednej tylko instytucji.
- Wszyscy członkowie Partnerstwa a także reprezentanci innych instytucji są zdania, że rozwój organizacyjny Partnerstwa wymaga nowych członków, którymi powinny być przede wszystkim instytucje o zasięgu regionalnym.
- Sposób funkcjonowania Partnerstwa nie różni się w zasadzie od innych tego typu platform współpracy w kraju. Najpoważniejszym deficytem są zasoby finansowe, które limitują aktywność programową Partnerstwa i wymuszają poszukiwanie tych środków najczęściej poprzez oferty konkursowe pojedynczych jego członków.

Dziękuję za uwagę

*Projekt dofinansowany ze środków Programu
Fundusz Inicjatyw Obywatelskich*

